

Zand

erover!?

Een koning die rechtvaardig regeert
en leiders die leiden volgens het recht
zijn als een beschutting tegen de wind,
als een schuilplaats voor een wolkbreuk,
als waterstromen in een dorre streek,
als de koele schaduw van een rots
in een dorstig, uitgedroogd land.

(Jesaja 32:1-2)

Deze verzen raken bij ons een snaar. Diep van binnen willen we graag dat de hier beschreven situatie werkelijkheid wordt. Je zou kunnen zeggen dat we verlangen naar het verloren paradijs of naar een nieuwe hemel en een nieuwe aarde waar geen wanklank is en waar we niet worden opgeschrikt door situaties die ons gespannen en angstig maken.

Eigenaardigheden

Dit verlangen, deze hoop en verwachting naar een harmonieuze manier van samenleven zoeken we in de verbanden waarin we verkeren, onze familie en het werk. Helaas raken we vaak teleurgesteld. De praktijk is weerbarstig. We maken ruzie in onze familie en hebben te maken met conflicten op ons werk. Een plek waarvan we vinden dat er wel 'shalom' zou moeten heersen is de kerk. We horen daar over de onvoorwaarde-

lijke liefde van God, de eenheid tussen broeders en zusters en de vrede die alle verstand te boven gaat. De teleurstelling is dan ook enorm als blijkt dat in de kerk ook gewone mensen rondlopen met eigenaardigheden en dat leiders niet volmaakt zijn en fouten maken.

*Moeten we de werkelijkheid
aanpassen of
ons verlangen bijstellen?*

Cynisch

Door onze teleurstellende ervaringen met de werkelijkheid en onze diepe verlangens naar harmonie en vrede ontstaat er in onszelf een spanning. De twee tegengestelde krachten kunnen we lastig bij elkaar brengen. De realiteit van elke dag en onze dromen staan op gespan-

nen voet. Hoe lossen we dat op? Moeten we de werkelijkheid aanpassen of ons verlangen bijstellen? De eerste 'oplossing' leidt vaak tot een schijnwerkelijkheid. De tweede 'oplossing' kan ertoe leiden dat we cynisch en teleurgesteld in het leven komen te staan. Zijn er alternatieven?

De eerste stap uit deze impasse is natuurlijk het accepteren dat we in een onvolmaakte wereld leven en dat we zelf ook niet perfect zijn. De kerk is niet een oase in een boze wereld, maar een gemeenschap die bestaat uit onvolmaakte mensen. Solzjenitsyn zei het als volgt: "Langzamerhand werd het me duidelijk dat de lijn die goed en kwaad scheidt niet door landen loopt, of door klassen, en ook niet tussen politieke partijen, maar dwars door het hart van alle mensen." En die scheiding loopt ook niet tussen de ene kerk en de andere kerk of tussen mensen die wel of niet naar de kerk gaan.

We zijn allemaal behept met het zondevirus, niemand uitgezonderd.

Opvallend is dat Jezus op één punt in het 'Onze Vader' een toelichting geeft

Oplossing

In onze kerkgemeenschap kunnen we ervan uitgaan dat de ander niet volmaakt is en wij dat zelf ook niet zijn. Dus moet er een oplossing zijn om hiermee om te gaan. Jezus onderwees dit aan zijn discipelen in het gebed dat hij leerde: *'Vergeef ons onze schulden, zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig was.'*

Jan is voorzitter van de taakgroep toerusting. Het gaat al een tijdje wat minder soepel in het team en hij wil dat graag bespreken. Voor de volgende vergadering stuurt hij een mailtje rond waarin hij komt met een voorstel om dit aan de orde te stellen. Een dag later krijgt hij een ontzettend heftig mailtje terug van Karel - met een cc aan alle andere leden van de groep - die hem ongezouten verwijt dat hij solistisch opereert, geen rekening houdt met anderen en ongevoelig is voor feedback. Jan schrikt daarvan en merkt bij zichzelf een mengeling aan gevoelens. Schuldgevoelens: Heb ik misschien iets over het hoofd gezien in de groep of is het mailtje misschien niet goed geformuleerd? Gevoelens van onzekerheid: Ben ik eigenlijk wel geschikt voor deze functie? Gevoelens van boosheid: Ik zal Karel eens flink de waarheid zeggen of ze zoeken het maar uit met elkaar, ik stop ermee!

Ruimte creëren

We weten uit ervaring dat dit soort situaties gemakkelijk escaleert. Als Jan even te snel vanuit zijn gevoel reageert is de kans groot dat Karel zich gesterkt voelt en zich verder ingraaft

in zijn positie. Dat maakt het voor Jan weer lastiger om goed te reageren. Met psychologische adviezen en een cursus sociale vaardigheden is hier een heleboel aan te doen. Maar vanuit christelijk oogpunt gezien kunnen we ons afvragen, welke rol het begrip vergeving speelt? Als we het gebed dat Jezus ons geleerd heeft serieus nemen, dan kunnen we dat in deze situatie toepassen.

1. Jan moet zijn eigen aandeel onder ogen zien en vergeving vragen voor de dingen die niet goed waren. Hij kan geen vergeving vragen voor dingen die hij niet weet. Dus, of hij zaken over het hoofd heeft gezien, kan hij nu niet beoordelen. Hij kan zijn mailtje nog eens lezen met de ogen van Karel. Als hij daarin iets ontdekt dat kwetsend kan zijn, dan kan dat belijden ten opzichte van zijn hemelse Vader. Zeker dient hij vergeving dienen te vragen voor zijn neiging om zichzelf naar beneden te halen. Zonder precies te weten wat er aan de hand is, heeft hij zichzelf misschien al veroordeeld en dat past een kind van God niet.

2. Jan kan zich los maken van de reactie van Karel door hem te vergeven. Waarvoor kun je je afvragen? Dit zijn toch normale dingen, die gebeuren iedere dag. Maak je het niet te ingewikkeld? Ik denk juist het tegenovergestelde. Als Jan zich echt gekwetst voelt door de heftige reactie van Karel, dan blijft dat tussen hen in staan. Jan kan ruimte creëren door Karel in gebed daadwerkelijk vergeving te schenken. Hij geeft als het ware het oordeel in deze situatie aan God over. Hij poetst het negatieve niet weg en gooit er geen zand over. Hij geeft het aan God die in Jezus de prijs voor deze vergeving heeft betaald.

Basisvoorwaarde

Misschien komt dit als zwaar op de hand over, maar Jezus roept ons op om iedere oneffenheid

EA-symposium
'Als het spannend wordt'
vrijdag 4 september - Utrecht

Hoe ga je goed om met spannende situaties in kerken en organisaties?

Kijk op www.ea.nl voor meer informatie en aanmelden

in een relatie serieus te nemen. Opvallend is dat Hij op één punt in het 'Onze Vader' een toelichting geeft, namelijk op dat van de vergeving. Hij benadrukt dit aspect waarschijnlijk omdat wij het nodig hebben. Hij zegt: "Want als jullie anderen hun misstappen vergeven, zal jullie hemelse Vader ook jullie vergeven. Maar als je anderen niet vergeeft, zal jullie Vader jullie je misstappen evenmin vergeven." Vergeving is niet iets vrijblijvends, het is een basisvoorwaarde in onze relatie met God en in het samen werken en leven als kerk.

Als we het kwade niet onder de tafel vegen, maar onder ogen zien, als we fouten mogen maken in een sfeer van vergevingsgezindheid, dan ontstaat er een gemeenschap waar vrede heerst. Het kwade moffelen we niet weg door er zand overheen te strooien, maar door vergeving te schenken en vergeving te ontvangen. Vrede is dan niet het gevolg van een optimistische levenshouding, maar een 'vrucht van de gerechtigheid' zoals in Jesaja 32 vers 17 (NBG) staat.

Eddy de Pender

Zelfstandige op het terrein van coaching & mediation, voorzitter van Netwerk Vredestichters (www.vredestichters.nl) dat kerken ondersteunt in het omgaan met (menings)verschillen.